

Gurdjieff dosega objektivno zavest, združitev človekove zavesti z Brezmejnim

S plesom si pogledamo notranjost

Nekaj deset ljudi dvakrat mesečno na Viču v Ljubljani pleše svete plese Georgija Ivanoviča Gurdjieffa. »V plesalce vnašajo svetlobo. Zato so sveti. Osvetljujejo našo notranjost, naše neznanje. Plesi prebujajo speči potencial, da bi uporabljali kaj več kot le pet odstotkov zavesti; z gibi spoznavamo svojo notranjost, ki je v temi in se je ne zavedamo,« meni svetovno uveljavljena baletka in plesalka Kristina De Ventus, ki svete plese – ti se vedno izvajajo v skupini – tudi poučuje. Z njo smo se pogovarjali o Gurdjieffu, ki velja za enega največjih filozofov in mistikov dvajsetega stoletja.

Georgij Ivanovič Gurdjieff se je rodil in odraščal v Aleksandropolu v carski Rusiji (danes: Gjumri v Armeniji), v bližini mogočnih kavkaških gora, stičišču in tališču ljudstev in ozemeljsko-političnih tvorb, predvsem pa ver in duhovnih šol. Tu se srečujejo armensko (pra)krščanstvo, pravoslavlje, islam s svojo ezoterično vejo sufizmom, zoroastrizem, jezidizem, prisotni so tudi vplivi judovstva, hinduizma in budizma.

Gurdjieff je obiskal številne dežele v Aziji in Evropi in študiral njihove ezoterične doktrine. Bil je med drugim član ekspedicije, ki je iskala skrito mesto v puščavi Gobi. Uveljavil se kot poslovnež z nafto, tekstilom, eksotičnimi pticami in stari-nami. In bil je zelo uspešen hipnoterapevt. V Moskvi je poučeval o Četrtni poti in sodeloval z matematikom in mistikom Petrom Uspenskim.

RAZUMETI UM

Po oktobrski revoluciji leta 1917 je odšel v Pariz, kjer je živel vse do smrti leta

Sveti plesi prebujajo naš speči potencial, da bi uporabljali kaj več kot le pet odstotkov zavesti.

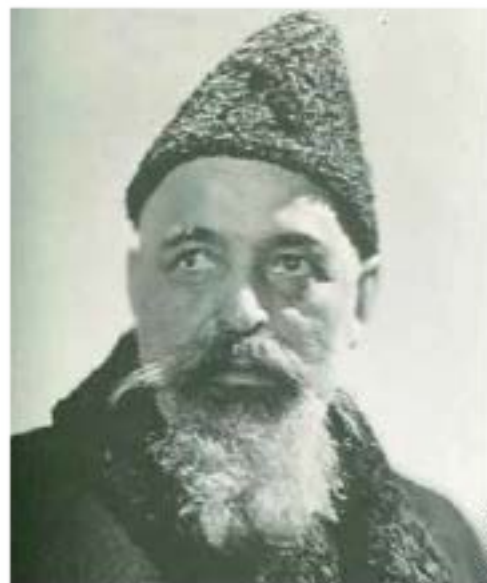
1949. Ustanovil je Inštitut za harmonični razvoj človeka za učence z vsega sveta. »Iz neštetihih potovanj po vsem svetu je fragmente starih duhovnih znanj povezal v sistem, ki posamezniku omogoča razumeti um in delovanje človeka, stopiti onkraj uma ter doživeti odgovor na obe ključni vprašanji. Velja za duhovnega učitelja, ki je v dvajsetem stoletju na evropskih tleh spremenil največ ljudi v smislu, da so postali zavestno delujoča bitja.« razlaga Kristina De Ventus.

Gurdjieff sicer ni nikoli trdil, da je vzpostavil povsem novo duhovno usmeritev; v bistvu je sistematiziral in deloma

sintetiziral gnosticizem (ezoterično krščanstvo), sufizem (ezoterični islam), kabaló (ezoterično judovstvo), »čuječnost« (ezoterični budizem) in advajto (ezoterični hinduizem). Nekateri avtorji trdijo, da je imel poleg sufizma na Gurdjieffa najmočnejši vpliv tibetanski vadžrajana budizem.

Vodilni evropski izvedenec za zahodno ezoteriko, Britanec Tobias Churton, pa v knjigi *Dekonstruiranje Gurdjieffa: biografija duhovnega čarownika* dokazuje, da so nanj močno vplivale tudi ideje jezidov, skrivnostne in pogosto okrutno pregarjane sekte, ki živi predvsem na skrajnem severu današnjega Iraka. Jezidi so sicer v etnično-jezikovnem smislu Kurdi. Prepričani so, da je njihova religija, mistični panteizem, izvor vseh drugih religij, še posebej pa judovstva, krščanstva in islama. Osrednji *spiritus agens* v jezidski religiji pa ni stvarnik, torej bog, temveč Melek Tavus ali »pavji angel«, ki mu je stvarnik zaupal, da bdi nad usodo človeštva. Pavji angel, verjamejo jezidi, prinaša ljudem svobodo, (samo)spoznanje in lepoto.

Gurdjieff je iz jezidizma prevzel predvsem prepričanje, da je duhovna prebujenost nujna, če hoče človek razumeti ezoterični, torej notranji, simbolni pomen religijskih dogem in obredov. Jezide so zlasti muslimanski, občasno pa tudi krščanski fanatiki radi obtoževali, da so prikriti častilci hudiča, in so jih zato krvavo preganjali. Islamska država je tako v letih 2014–2015 na območju gorovja Šindžar na severu Iraka pobila več kot deset tisoč jezidov, več tisoč jezidskih deklet in žena pa so odveli v spolno suženjstvo ... Nekateri eminentni ezoteriki celo trdijo, da so jezidi v duhovnem smislu nasledniki sta-

Mojster Georgij Ivanovič Gurdjieff

šoke: zbuja jih je sredi noči in jim nalagal razna težka opravila; ukazoval jim je, naj takoj ustavijo svoje gibanje in nekaj časa ostanejo v zamrznjenem gibalnem stanju; presenečal jih je z nenavadnimi besedami in stavki; od njih je zahteval, da se na pamet naučijo dolga besedila v raznih eksotičnih jezikih ...

SVETI PLESI RAZVIJAJO ZAVEST

Gurdjieff se je naučil svetih plesov, kot je zatrjeval, v skritih samostanih bratstva Sarmoung v prostranstvih osrednje Azije. Nekateri poznavalci pa dokazujejo, da ti plesi vsebujejo veliko elementov sufjskih plesov in plesov, ki jih izvajajo jezidi med praznovanji v svojem svetem mestu Lališ.

Mojster Gurdjieff je učil, da je sleherni človek sestavljen iz dveh delov: bitja (esence) in osebnosti. Bitje je naš višji Jaz in iskra Brezmejnosti v nas in je sestavljena iz dveh centrov (višjega čustvenega in višjega intelektualnega). Osebnost pa je tisto v človeku, kar ni izvorno, temveč tisto, kar smo v življenju pridobili iz zunanjega okolja, predvsem z vzgojo in izobraževanjem: znanje, veščine, vrednote, stališča, navade, predsodke in stereotipe. Osebnost tvori pet centrov: nagonski, gibalni, seksualni, nižji čustveni in nižji intelektualni.

Kristina De Ventus na podlagi lastnih izkušenj meni, da sveti plesi povzročajo hiter razvoj zavesti. Po njenih besedah je to zelo inteligentno sestavljen sistem, ki z določeno formo gibov spreminja našo notranjo kemijo. Gibi povzročijo gibanje določene vibracije, ki spreminja delovanje živčnega sistema. Prav tako vplivajo na razvijanje in povezovanje zakrnelih sposobnosti možganskih sinaps ter vnovič vzpostavljajo ravnovesje fizičnega, čustvenega in intelektualnega vidika človeka.

De Ventusova pripisuje izjemen pomen skupinski naravi teh plesov: »Izvaja se jih v skupini, ki deluje kot celica, znotraj katere vsak posameznik hitreje napreduje in postane zavesten sebe. Skupina pomaga posamezniku, da se zaveda sebe, drugih in prostora. Je odličen trening ega. Drug človek je naše ogledalo. Sebe ne vidimo; vidimo druge in se od njih učimo. Delo v skupini zahteva odgovornost, prisotnost, tišino, potrpežljivost, spoštovanje in komuniciranje.« Svete plese spremlja objektivna glasba, ki sta jo zasnovala Gurdjieff in skladatelj Thomas de Hartmann, eden njegovih prvih učencev.

Za koga je primerno Gurdjieffovo Delo kot kompleksen sistem za doseganje objektivne zavesti? Večina poznavalcev soglaša v oceni, da je to zelo zahtevna metoda, primerne predvsem za iskrene iskalce, ki že imajo nekaj življenjskih izkušenj in znanja s področja duhovnosti. Ni najbolj

DELAVNICE SVETIH PLESOV

Delavnice svetih plesov Gurdjieffa pod vodstvom Kristine De Ventus potekajo dvakrat na mesec v centru »Parinama« v Ljubljani (Cesta na Brdo 85 na Viču). Udeleženci nosijo ohlapna, udobna oblačila svetlih barv. Delavnic se ne morejo udeležiti ljudje, ki se psihiatrično zdravijo ali so odvisni od drog. Več informacij in prijave na www.bindu.si.

primerno za mlade, neizkušene in vihrave ljudi. Sam Gurdjieff je večkrat izjavil, da je namenjeno »odgovornim odraslim ljudem«, ki so na lastni koži že občutili življenjske težave in nadloge. Mladi ljudje, ki so navdušeni nad idejami in praksami Gurdjieffa, pogosto v njih vidijo le sredstvo za beg pred življenjem ter njegovi zahtevi in preizkušnjam. Namenjene pa so ravno temu, da nas usposobi za nadpovprečno funkcioniranje v življenju in nam hkrati omogoči duhovno prebuditev. Praktikanti Dela naj bi bile osebe vsaj nekje sredi tridesetih let, ki so sposobne stopiti na to strmo in trnovo pot totalne osebne preobrazbe. Ključno je, da si pogosto zastavljajo vprašanja »Kdo sem jaz?« in »Kaj je smisel človeškega življenja?« Povprečno traja pet do deset let, da osebi uspe preboj v stanje budnosti, seveda če redno in predano izvaja prakse.

Marko Osolnik

Smo sredi krvavih konfliktov na Bližnjem vzhodu, ki jih je slavni francoski prerok Michel Nostradamus (1503-1566) opisal kot začetek tretje svetovne vojne. Bil je zdravnik, astrolog in jasnovidec. Kaj je še napovedal za ta čas? Nemški astrolog Kurt Allgeier, strokovnjak za Nostradamusove verze, pravi, da je prerok svoje obsežne napovedi pravzaprav namenil ljudem, ki živimo na začetku tretjega tisočletja.

»Nostradamus je spoznal, da je njegov čas, šestnajsto stoletje, sprožil vzvode za velike preobrate in temeljne spremembe, ki se bodo zaključile prav zdaj v času, v katerem živimo, na začetku tretjega tisočletja. Nostradamusovo sporočilo za nas je: »Poklicani ste, da naredite odločilen korak k novemu, boljšemu človeštvu.« To je dejansko sporočilo njegovih prerokb. Da bo imel naš čas toliko podobnosti s šestnajstim stoletjem, je izračunal astrološko ter dokazal, da ni bil le največji in najtočnejši prerok vseh časov, temveč tudi sijajen astrolog, ki je odlično obvladal svojo obrt,« pravi Allgeier.

PRILOŽNOST ZA MIREN PREOBRAZ

V šestnajstem stoletju je bil planet Pluton v znamenju kozoroga, prav tako kot danes. Planet so odkrili šele leta 1930, vendar ga je Nostradamus že poznal in upošteval pri svojih izračunih. Prav tako je upošteval Neptuna, katerega odkritje je tudi predvidel.

rih Kaldejcev, neposrednih dedičev religije in mitologije stare Sumerije in Babilona.

SISTEM ČETRTE POTI

Gurdjieff je svoj sistem doseganja objektivne zavesti, torej vnovične združitve človekove zavesti z Brezmejnim, poimenoval Četrta pot. Prva pot je pot fakirja (fizična disciplina), druga je pot meniha (čustvena disciplina), tretja pa pot jogija (intelektualna disciplina). Gurdjieffova četrta pot se od prvih treh razlikuje po svoji sintetični naravi, predvsem pa po tem, da jo lahko prakticiramo v vsakdanjem življenju, za nepoučene tako rekoč neopazno. Mojster je o svojem sistemu pogosto – malo za šalo, malo zares – govoril kot o »poti prebrisanega človeka«. Predvsem pa je to pot zahtevnega učenja, razgrajevanja predsodkov in stereotipov o sebi, o drugih ljudeh in svetu ter pot bolečega soočanja z neprijetnimi, celo temačnimi vidiki svoje osebnosti.

Gurdjieffovo Delo je v prvi vrsti stalno sistematično samoopazovanje, torej opazovanje tistega, kar je Mojster imeno-

Britanski ezoterik John Bennett (1897–1974) je v svojih delih dokazoval, da sufizem v resnici sploh ni islamska duhovna tradicija, temveč so se sufiji šele pred kakimi 1100 leti formalno in na videz zatekli pod okrilje takrat dominantnega islama. Dejansko naj bi bil sufizem vsaj 40.000 let stara ezoterična tradicija, ki naj bi jo bili razvili šamani na območju gorovja Altaj v osrčju Azije. Sufijski mojster Hakim Džami je tako v 12. stoletju trdil, da so sufijski tradiciji pripadali tudi veliki misleci in ezoteriki grške antike, kot so Platon, Hipokrat, Pitagora in Hermes. Bennett je zapisal, da mu je Gurdjieff osebno povedal, da so slavne predzgodovinske slike v jami v francoskem kraju Lascaux, ki so stare 30.000 let, ustvarili sufijski mojstri.

val »človeški stroj«; tega opazujemo, proučujemo in preizkušamo kot vsak drug stroj ali pripomoček. De Ventusova poudarja: »Človek je po Gurdjieffu stroj in vse njegovo delovanje, mišljenje in navade so le rezultat vplivov in vtisov iz zunanjega sveta. Naša osnovna značilnost je življenje v snu; četudi mislimo, da smo budni, v resnici spimo. Večina ljudi se rodi v spanju, živi v spanju in v njem tudi umre, je rad rekel Gurdjieff.«

De Ventusova meni, da je Gurdjieff in drugega duhovnega velikana, nemškega filozofa Friedricha Nietzscheja (1844–1900), družilo prepričanje, da se človek pravzaprav rodi kot potencialni človek, kar pomeni, da se mora človek z mukotrpnim delom na sebi postopoma razviti v višjega, popolnejšega, celostnega človeka, ki bo presegel stanje avtomatičnega delovanja in maksimalno razvil svoje potenciale. Da pa bi to lahko dosegel, mora nehati spati, torej doseči stanje budnosti.

Poleg sistematičnega opazovanja samega sebe (pozornosti) je Gurdjieff stalno poudarjal tudi meditacijo: »Z meditacijo poskušamo priti v zelo tih prostor, kjer ni niti najmanjše misli, ki bi ovirala našo percepcijo. V tej skrajni tišini, ko naše pozornosti ne motijo niti običajne misli niti običajna čustva, se odpre okno videnja.« Pri meditaciji, ki je značilna za Delo, se odsvetujejo tako vizualizacije kot tudi mantr.

SKUPINSKO DELO

Poleg tega je Mojster svojim sledilcem polagal na srce, naj se organizirajo v skupine in v njih skupaj proučujejo, denimo, glavno Gurdjieffovo doktrinarno delo *Belcebubove pripovedke vnuku* in njegovo izjemno poučno avtobiografijo *Srečanja z izjemnimi ljudmi*, meditirajo, fizično delajo

Kristina De Ventus med svetim plesom

in se družijo. Skupina se mora redno sestajati, najbolje enkrat na teden.

Gurdjieff je visoko cenil tudi naporno fizično delo kot sredstvo za doseganje budnosti. Skoraj vsak nov učenec, ki se mu je pridružil na njegovem posestvu v Fontainebleau-Avonu, se je moral nemudoma lotiti naporenega fizičnega opravljanja: kopanja jam ali jarkov, podiranja dreves, ruvanja drevesnih korenin, razbijanja skal, reguliranja vodotokov in podobno. To pa zato, ker so človekovi centri, intelektualni, čustveni in gibalni, najbolj usklajeni ravno takrat, ko trdo fizično dela in kadar je pod hudim pritiskom. Gurdjieff je trdil, da so šoki ter zavestno izpostavljanje preizkušnjam in trpljenju pogosto odločilni za preboj v stanje budnosti.

De Ventusova pojasnjuje: »Trpljenje čisti, napor čisti, da se lahko zbudiš. Lepa primera tega sta v indijski tradiciji sončni ples in šamanska savna, kjer se človek prečiščuje skozi trpljenje. Treba je trpeti s smislom; to prinaša velike darove, blagoslove, napredek in srečo.« Tudi šoki so nujno potrebni, kajti brez njih ni mogoče opustiti starih navad in zakoreninjenih avtomatizmov. Mojster je tako svojim učencem pogosto povzročal razne